Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
ДУ «Науково-методичний центр вищої
та фахової передвищої освіти»

міжнародна науково-практична конференція магістрантів

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

21 листопада 2019 року

Біла Церква
2019

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Даниленко А.С., ректор, академік НААН, д-р екон. наук, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Сахнюк В.В., д-р вет. наук, професор, декан факультету ветеринарної медицини.

Тирсіна Ю.М., канд. вет. наук, доцент, координатор НТТМ факультету ветеринарної медицини.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідуюча відділом аспірантури та докторантури, вчений секретар університету.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21 листопада 2019 р. м. Біла Церква. Біла Церква: БНАУ. 217 с.

глубокого изучения данного вопроса и заостряют внимание на важности проведения своевременных профилактических обработок животных.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1. Ятусевич, А.И. Заразные болезни, общие для животных и человека: справочное пособие / А.И Ятусевич и [др.]. Витебск : ВГАВМ, 2011. 48 с.
2. Якубовский, М.В. Справочник по паразитологии / М.В. Якубовский. Минск : Наша Идея, 2014. 351 с.
3. Якубовский, М.В. Паразитарные зоонозы (монография) / М.В. Якубовский [и др.]; под ред. М.В. Якубовского. Минск : Наша Идея, 2012. 384 с.
4. Максимович, В.В. Эпизоотология и инфекционные болезни: учебник / В.В. Максимович [и др.]; под ред. В.В. Максимовича. Минск: ИВЦ Минфина, 2012. 776 с.
5. Ятусевич, А.И. Ветеринарная и медицинская паразитология / А.И. Ятусевич, В.М. Рачковская, В.М. Каплич . М: Мед.лит., 2001. С. 241–244.

УДК 619:616.995.751.2:636.8

КУЛІКОВА О.В., магістрантка
Науковий керівник – **БАХУР Т. І.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АСОЦІЙОВАНА ІНВАЗІЯ КОТІВ – КТЕНОЦЕФАЛІДОЗ ТА ДИПІЛІДІОЗ: ЕФЕКТИВНІСТЬ СХЕМ ЛІКУВАННЯ

На базі клініки «4 Лапи» (м. Вінниця) було встановлено 100 % ефективність комбінованого протипаразитарного препарату «Празицид-суспензія» щодо асоціації збудників *Ctenocephalides felis* та *Dipylidium caninum* у котів. Застосування інсектоакарицидних крапель «Барс» у комплексі з антигельмінтиком «Прател» не забезпечло абсолютної ефективності щодо кожного зі збудників.

Ключові слова: *Ctenocephalides felis*, *Dipylidium caninum*, асоційована інвазія, коти, інтенсфефективність, екстенсефективність.

Ктеноцефалідоз та дипілідіоз котів – це стандартний паразитоценоз, зумовлений біологічними особливостями збудників. Так, цестода *Dipylidium caninum* для розвитку потребує наявності проміжного живителя, бліх *Ctenocephalides felis.* Личинки бліх заковтують яйця дипілідій, а досягнувши стадії імаго, паразитичні комахи при випадковому заковтуванні котами або собаками стають джерелом дипілідіозу [1]. Тому для успішної боротьби з цими захворюваннями важливо знищувати обох збудників.

На даний час найдешевшими інсектоакарицидами є препарати на основі фіпронілу [2]. Одним із найпоширеніших та доступних на ринку України препаратом фіпоронілу для котів є краплі для spot-on аплікації «Барс» («Агроветзащита», Російська Федерація). Так, цей препарат містить комбінацію

фіпронілу – 10 мг/мл, діфлубензурон – 1 мг/мл і дікарбоксіміду (МГК-264) – 1 мг/мл, а також допоміжних речовин.

Класичним і найбільш ефективним засобом проти дипілідій м'ясоїдних є празиквантел. Для котів, як і для собак, його найчастіше комбінують в лікарських формах із нематоцидами, інсектоакарицидами тощо [3]. Найпоширенішим є поєднання празиквантелу з солями пірантелу. Таким препаратом, наприклад, є «Прател» (Lek Pharmaceuticals d.d., Словенія), що містить 144 мг пірантелу ембонату та 50 мг празиквантелу в кожній таблетці, розрахованій на 10 кг маси тіла тварини.

Таким чином, комплексна терапія котів за асоційованої інвазії ктеноцефалідозу та дипілідіозу вимагає поєднання двох різних препаратів, наприклад, крапель «Барс» та таблеток «Прател». Як альтернативу, ми вирішили випробувати унікальний комбінований препарат «Празицид-комплекс» (Api-San, Російська Федерація), що застосовується spot-on та містить празиквантелу – 102 мг/мл, івермектину – 24 мг/мл, левамізолу – 20 мг/мл, димедролу – 10 мг/мл. Завдяки такому комплексному складу, препарат проявляє активність одночасно і щодо *D. caninum,* і *Ct. felis.*

Так, для досліження ефективності двох схем лікування, на базі клініки «4 Лапи» (м. Вінниця) нами було відібрано 2 дослідні групи по 7 котів віком 6–12 місяців вагою 1,8–2,2 кг, уражених одночасно *D. caninum* (показник інтенсивності інвазії становив 8,2±0,37 коконів/1 г фекалій) і *Ct. felis* (за середнього ступеня інтенсивності інвазії).

Дослідження проб фекалій проводили за «Способом копрологічної діагностики гельмінтозів і еймеріозів» [4], визначення інвазованості блохами – оглядом поверхні шкіри.

Котам 1-ої дослідної групи застосовували препарати «Прател» – по 0,5 таблетки на тварину зранку, з невеликою порцією вологого корму натщесерце; а також наносили краплі «Барс», по 1 піпетці/тварину, ретельно розсуваючи шерсть, на шкіру в ділянці холки (між лопатками). Тваринам 2-ої групи наносили краплі «Празицид-комплекс» на шкіру в ділянці холки по 1 піпетці/тварину. Усі препарати задавали тваринам обох груп одноразово, повторне дослідження проводили через 7 діб.

Відповідно отриманих нами даних (таблиця 1), абсолютною (100 %) ефективність відзначилось застосування препарату «Празицид-комплекс».

Таблиця 1 – **Показники ефективності апробованих схем лікування котів за асоційованої інвазії *Ctenocephalides felis* та *Dipylidium caninum*** (n=7)

Показники	Дослідна група №1	Дослідна група №2
Ct. felis		
Початкова інтенсивність інвазії, Ступінь	Середній	Середній
Інтенсивність інвазії через 7 діб від початку лікування, ступінь	Поодинокі імаго	Не виявлено імаго та їх фекалій
Кількість інвазованих тварин через 7 діб від початку лікування	4	0
Інтенсефективність проведеного	Недостатній	Абсолютний (100 %)

лікування, ступінь		
Екстенсефективність проведеного лікування, %	42,9	100
D. caninum		
Початкова інтенсивність інвазії, коконів/1 г фекалій	8,1±0,39	8,2±0,36
Інтенсивність інвазії через 7 діб від початку лікування, коконів/1 г фекалій	1,7±0,06	0
Кількість інвазованих тварин через 7 діб від початку лікування	2	0
Інтенсефективність проведеного лікування, %	79,0	100
Екстенсефективність проведеного лікування, %	71,4	100

А от комбіноване застосування засобів «Барс» та «Прател» виявилось недостатньо ефективним як щодо бліх, так і щодо дипілідій. Інтенсивніть інвазії значно знизилась через 7 діб від початку лікування, однак виліковування усіх тварин у групі не відбулося. Так, у 3-ох котів із групи на шкірі виявляли поодинокі екземпляри імаго *Ct. felis*, у 1-го – кокони *D. caninum* у фекаліях і ще в 1-го – наявність обох збудників.

У подальшому треба враховувати той факт, що інсектицидні препарати не діють на яйця *Ct. felis*, які, в свою чергу, зберігаються та дозрівають в приміщеннях для утримання тварин (під плінтусами чи підстилкою, у шпаринах підлоги та ворсові килимів) [5]. Тому важливо проводити дезінвазію приміщень та повторну обробку тварин.

Таким чином, для ефективної боротьби з асоційованою інвазією збудників ктеноцефалідозу та дипілідіозу котів, ми рекомендуємо застсовувати краплі для spot-on аплікації «Празицид-комплекс». Для запобігання повторним випадкам інвазування блохами, що зберегли свою життєздатність в середовищі існування тварини (і, як наслідок, повторного зараження дипілідіями), важливо повторити обробку тварин через 20 діб після первинної.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. García-Agudo L., García-Martos P., Rodríguez-Iglesias M. Dipylidium caninum infection in an infant: a rare case report and literature review. Chinese Journal of Schistosomiasis Control, 2014. Vol. 26. P. 565–567.

2. Kwiatkowska M., Hoppe S., Pomianowski A., Tipold A. Reactive seizures in cats: A retrospective study of 64 cases. The Veterinary Journal. 2019. Vol. 244. P. 1–6. https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2018.11.009

3. Токсокароз собак і котів: навчальний посібник / Бахур Т.І., Антіпов А.А., Гончаренко В.П., Соловйова Л.М. Біла Церква, 2018. 54 с.

4. Пат. 66145 Україна, МПК A61D 99/00. Спосіб копрологічної діагностики гельмінтозів і еймеріозів / Довгій Ю. Ю., Фещенко Д. В., Корячков В. А., Згозінська О. А., Бахур Т. І., Драгальчук А. І., Стахівський О. В. ; заявник і патентовласник Житомирський нац. агроекол. ун-т. № u201106852 ; заявл. 31.05.2011 ; дата публікації 26.12.2011, Бюл. № 24.

5. Горб К. О. Сифонаптерози м’ясоїдних тварин (оглядова стаття). Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної

Інернет-конференції, 15-16 лютого 2018 року. Полтава: ТОВ НВП "Укрпромторгсервіс". 2018. С. 71–74.

УДК 619:616.993.1:636.7
ВЕРБИЦЬКИЙ В.В., магістрант
Науковий керівник **– ШАГАНЕНКО В.С.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

МОНІТОРИНГ ЕПІЗООТИЧОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО ПАРАЗИТАРНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СОБАК У М. БОРИСПІЛЬ

На базі клініки «Зооветцентр» (м. Бориспіль Київської області) було встановлено, що паразитози займають 55,4 % у структурі захворювань собак. Із них 71,5 % займали протозоози (в т.ч. 66,8 % – бабезіоз), 14,2 % – гельмінтози, 4,7 % – акарози, 3,0 % – ентомози та 6,6 % – змішані паразитози. Це вказує на те, що власники звертаються до клініки частіше в тих випадках, коли їх собаки знаходяться в тяжкому стані за гострих інвазій.
Ключові слова: паразитози, собаки, поширення інвазії, вікова динаміка, сезонність.

Домашні м’ясоїдні тварини, в тому числі й собаки, посідають неабияке місце у житті сучасної людини. Окрім функцій мисливця, охоронника, слідопита – собаки, перш за все, компаньйони та незамінні члени сім’ї. Одне із провідних місць у патології собак посідають паразитарні захворювання – гельмінтози [1, 2], протозоози [3], акарози [4] та ентомози [5]. Окрему категорію складають інвазії, які передаються від тварин людям – зоонози. У випадку домашніх тварин такий шлях поширення збудника стає абсолютно ймовірним через близький контакт людей з їх улюбленцями [6]. Таким чином, моніторинг поширення паразитарних захворювань на певних територіях та в населених пунктах має неабияке значення для контролю як ветеринарного, так і санітарного благополуччя.

Дослідження проводили на базі клініки «Зооветцентр» (м. Бориспіль, Київська обл.), аналізуючи записи журналів «Прийому хворих тварин» та «Реєстрації надходження дослідного матеріалу на бабезіоз, дирофіляріоз, гемобартенельоз» за 2017–2019 рр.

Варто зазначити, що для діагностики гельмінтозів на клініці застосовують класичний флотаційний метод Фюллеборна; кровопаразитарні захворювання діагностують, виготовляючи мазки крові з наступним їх фарбуванням засобом «Leucodif 200» (Erba Lachema, Чехія).

За записами реєстраційних журналів, 2017-го року клініка прийняла 789 собак, 2018-го – 1015, а 2019-го – 1189 (станом на 15 жовтня цього року). Таким чином, загальна кількість собак за 3 роки склала 2993 пацієнтів. Серед них найбільшу частку склали паразитози – 1659 випадків захворювання; діагноз на незаразні хвороби було поставлено 658-ми тваринам, а на захворювання інфекційної етіології – 219-ти. Власники ще 457-ти собак звернулись на клініку за профілактичною допомогою (вакцинація, консультація щодо утримання та годівлі тварини).